

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 212 | Tarih 8-14 Temmuz

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 20 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

11 Temmuz: LGBTİ+ aktivisti ve Türkiye İşçi Partisi (TİP) üyesi İris Mozalar, Kayseri'de Suriyeli mültecilere yönelik saldırıların ardından mültecileri savunan sosyal medya paylaşımları nedeniyle İstanbul'da gözaltına alındı ve ardından tutuklandı.

12 Temmuz: Türk polisi Bursa ve İstanbul'da yaptığı son baskınlarda 11 öğrenci ve beş ev kadını Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları şüphesiyle gözaltına aldı.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

11 Temmuz: Ankara'da polis, eğitim emekçileri sendikası tarafından düzenlenen bir protestoyu zorla dağıttı ve 15 öğretmeni gözaltına aldı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

8 Temmuz: 2024'ün ilk altı ayında Türkiye'de toplam 515 gazeteci kovuşturmayla uğradı ve bunlardan 36'sı hapis veya yüksek para cezasına çarptırıldı.

9 Temmuz: İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği, AKP Bursa Milletvekili ve eski Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, akrabası iş adamı İslam Cevahir, DHMİ Genel Müdürü ve THY Yönetim Kurulu Üyesi Hüseyin Keskin ve Simit Sarayı patronu Abdullah Kavukcu'nun sahibi olduğu özel jetle hacca gittikleri iddiasına ilişkin haberlere erişimin engellenmesine karar verdi.

10 Temmuz: Gazeteci Tolga Şardan, MİT tarafından hazırlanan bir yargı raporuna ilişkin T24'te yayımlanan yazısının ardından, yanlış bilgi yaymak ve devlet kurumlarını aşağılamak suçlamalarıyla beş yıla kadar hapis cezası istemiyle Salı günü mahkemeye çıktı.

11 Temmuz: Hükümet yanlısı tutumu nedeniyle önemli miktarda devlet fonu alan Simit Sarayı ile ilgili haber ve köşe yazılarına İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişim engeli getirildi.

11 Temmuz: Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı Metin Kıratlı ile AKP Ankara İl Başkan Yardımcısı Serkan Korkutata arasında gerçekleşen 168 bin TL'lik yemeğe ilişkin haberlere Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişim engeli getirildi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

9 Temmuz: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Eylül 2023'te verdiği ve uygulamanın kullanımının güvenilir bir delil ya da suç teşkil etmediğine hükmettiği dönüm noktası niteliğindeki kararının ardından, Pazartesi günü Ankara'ya, ByLock akıllı telefon uygulamasının kullanımı nedeniyle Gülen hareketi üyeliğinden mahkumiyet talebiyle yapılan 1.000 başvuruyu bildirdi.

9 Temmuz: Gülen hareketine yönelik devam eden bir soruşturma ile bağlantılı olarak 7 Mayıs'ta diğer 13 çocukla birlikte gözaltına alınan 16 yaşındaki bir kız çocuğu şimdi terörizm suçlamalarıyla karşı karşıya.

11 Temmuz: Gazeteci Almanya'da yaşayan Türk-Ermeni gazeteci Hayko Bağdat, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a hakaret ettiği gerekçesiyle 14 ay ertelenmiş hapis cezasına çarptırıldı.

KÜRT AZINLIK

9 Temmuz: Mardin'in Nusaybin ilçesine bağlı Eskişehir köyünde bir eve yapılan baskın sırasında S. A. (15, e) jandarma tarafından fiziksel şiddete maruz kaldı.

DİĞER AZINLIKLAR

11 Temmuz: İnanç Özgürlüğü Girişimi'nin "Türkiye'de Din, İnanç veya İnançsızlık Temelli Nefret Suçları" başlıklı 2023 raporunda, medya takibi ve toplum bildirimlerine dayanarak, başta Hıristiyanlar olmak üzere Yahudiler, Aleviler, Müslümanlar, Ezidiler ve ateistleri hedef alan 47 nefret suçuna dikkat çekiliyor ve bu suçların önlenmesi ve cezasızlığın ortadan kaldırılması amaçlanıyor.

CEZAEVİ KOŞULLARI

9 Temmuz: Ankara Sincan 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu'nda çok sayıda mahkûm verilen kahvaltıda zehirlenerek acil servise kaldırılırken, Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumu'nda da en az 850 mahkûmun verilen yemeklerden zehirlendiği iddia edildi.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

8 Temmuz: Konya'da Suriyeli mülteciler tarafından işletilen Halep Lokantası mülteci karşıtları tarafından taşlanarak kullanılamaz hale getirildi.

9 Temmuz: Göçmenleri taşıyan bir cankurtaran botu, Türkiye'nin Ege kıyı kasabası Çeşme açıklarında kayalıklara çarptı ve botta bulunan yedi kişi hayatını kaybetti.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

10 Temmuz: Diyabet ve hipertansiyon hastası olan ve cezaevindeyken iki kez anjiyo ameliyatı geçiren 65 yaşındaki Mehmet Darga'nın ailesi, Türk yetkililere Darga'nın tıbbi nedenlerle serbest bırakılması çağrısında bulunuyor.

11 Temmuz Giresun Espiye L Tipi Cezaevi'nde kalan Yaşar Bayar, görme kaybı ve sırt ağrılarına rağmen cezaevi revirine götürülmedi ve hastaneye sevk edilmedi.